

INSPIRACJE I POMYSŁY NA MINI PROJEKTY W RAMACH PROGRAMU OBY MŁODZIEŻ

Prezentujemy pomysły na mini działania, inspiracje do działań z młodzieżą dotyczące edukacji obywatelskiej, ekologicznej, czytelniczej a także filmowej. Materiały zostały przygotowane w ramach programów prowadzonych przez Centrum Edukacji Obywatelskiej.

1 EDUKACJA OBYWATELSKA
Gra w zmianę
strona 3

2 EDUKACJA EKOLOGICZNA
Aktywistki na rzecz środowiska i klimatu
strona 4

3 EDUKACJA FILMOWA
Shortcut - małe historie, wielkie sprawy
strona 5

4 EDUKACJA CZYTELNICZA
Tworzymy bajkę
strona 6

5 EDUKACJA CZYTELNICZA
Nagrywamy audiobook
strona 9

6 EDUKACJA CZYTELNICZA
Moja wymarzona okolica
strona 11

1

EDUKACJA OBYWATELSKA

Gra w zmianę

Czy terapia śmiechem uczy pracy zespołowej? Czy liczenie ptaków rozwiązuje podstawowe problemy? Przekonaj się i przekonaj innych!

Zagraj w dyskusyjną grę karcianą o tym, co robią organizacje społeczne i jak zmieniają rzeczywistość.
gra dla 3 do 6 osób.

czas trwania rozgrywki 30-45 min

wiek - od VII klasy szkoły podstawowej

instrukcja do gry

<https://samorzad.ceo.org.pl/sites/samorzad.ceo.org.pl/files/gra-instrukcja.pdf>

film instruktażowy

<https://www.youtube.com/watch?v=15XdnHwn2b8>

Gra powstała w ramach programu

Pozarządownik szkolny www.samorzad.ceo.org.pl

2 EDUKACJA EKOLOGICZNA

Aktywistki na rzecz środowiska i klimatu

Gra Piotruś, dzięki której poznacie aktywistki działające na rzecz ochrony środowiska na całym świecie. Znaczenie aktywistki? Co sądzicie o aktywizmie na rzecz klimatu? Co młodzież może w tym zakresie robić?

Gra Aktywistki
wiek: 0-99

Scenariusze lekcji:
W programie „Klimat to temat” przybliżamy konsekwencje zmiany klimatu na świecie i w naszym najbliższym otoczeniu oraz możliwości osobistego wpływu na ich ograniczenie lub łagodzenie w perspektywie lokalnej i globalnej. Wszyscy możemy działać na rzecz pozytywnych zmian globalnych! Zapraszamy do korzystania ze scenariuszy wprowadzających w temat zmiany klimatu. Proponujemy odrębne scenariusze dla szkół podstawowych (klasy IV-VIII) i szkół ponadpodstawowych.

karty do gry
<https://ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat/materialy/karty-do-gry-w-piotrusia-aktywistki>

scenariusze
<https://ekologia.ceo.org.pl/klimat-to-temat/materialy/scenariusze-bazowe-klimat-to-temat-iv-edycja>

Scenariusze powstały w ramach programu
Klimat to temat www.ekologia.ceo.org.pl

3

EDUKACJA FILMOWA

Shortcut - małe historie, wielkie sprawy

Projekt nowoczesnej edukacji filmowej oparty na europejskich filmach krótkometrażowych.

Szczególnie polecamy film „Chór”, można pobrać również materiały do omówienia filmu z młodzieżą. Szkolny chór jako metafora społeczeństwa i pretekst do rozmowy o tym, jak kształtować dobre relacje międzyludzkie. Nowa uczennica Sófi staje się ofiarą niesprawiedliwego traktowania. Wraz z przyjaciółką Lizą podejmie walkę o swoje prawa.

Nagrodzony Oscarem film Kristófa Deáka może stanowić inspirację podczas zajęć dotyczących empatycznego przywództwa i budowania grup, w których jest miejsce dla każdego.

Dostęp do filmów www.shortcut.ceo.org.pl

4

EDUKACJA CZYTELNICZA

Tworzymy bajkę

Przedmiot / program CEO: język polski / PoczytajMy

Szacunkowy czas wykonania: 120 minut

POZIOM EDUKACYJNY

VII-VIII klasy szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowe

CELE DLA UCZNIÓW I UCZENNIC

- Napisanie bajki dla dzieci.

Kryterium sukcesu dla uczniów i uczennic:

- Piszę tekst według zaproponowanego schematu.
- Wskazuję 2 tytuły bajek opartych na podobnym schemacie.

CELE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Język polski

szkoła podstawowa

Rozbudzanie potrzeby tworzenia tekstów o walorach estetycznych i podejmowania samodzielnych prób literackich.

szkoła ponadpodstawowa

Doskonalenie umiejętności retorycznych, w szczególności zasad tworzenia wypowiedzi spójnych, logicznych oraz stosowania kompozycji odpowiedniej dla danej formy gatunkowej.

KRÓTKI OPIS ZADANIA

Czytamy co i po co mamy zrobić
Waszym zadaniem jest napisanie i zilustrowanie bajki dla młodszych dzieci z ośrodka.

Bajki opierają się na różnych, wykorzystywanych od tysiącleci schematach. Wasza wykorzysta schemat przemiany wędrowca, można go spotkać w Biblii i w mitach z całego świata oraz w bajkach dla dzieci, chociażby w *Jasiu i Małgosi*.

Bohater (lub bohaterka lub grupa osób) mieszka i prowadzi swoje zwykłe życie, które opisujemy. Pewnego dnia wydarza się coś, co zmienia jego sytuację i bohater zaczyna swoją wędrówkę (może mieć od razu jasny cel lub błądzić. Dociera do odległej krainy, gdzie pokonują trudności. Odmieniony bohater wraca do swojej miejscowości. Może mieć w tej wędrówce towarzysza lub spotykać różne osoby, które udzielają mu wskazówek.

ROZMAWIAMY

Każdy i każda z Was zna już schemat bajki, jaką macie napisać. Wymieńcie jak najwięcej tytułów książek, filmów i opowieści, które się na tym schemacie opierają. Mogą być to historie dla dzieci, ale niekoniecznie. Wybierzcie 2-3 najbardziej ciekawe dla was tytuły i omówicie podobieństwa i różnice w ich budowie, języku, rozwiązaniach fabuły. Poszukajcie w tych rozwiązaniach inspiracji albo zastanówcie się, z czego chcecie zrezygnować.

Uzgodnijcie m.in.: jakim językiem ma być napisana bajka (ma być poważna, filozoficzna, komiczna...), czy ma mieć morał (ale musi), jeśli tak to jaki, kim ma być bohaterka lub bohater. Czy ma pomóc radzić sobie z jakąś emocją, oswajać jakiś lęk czy po prostu bawić?

DZIELIMY SIĘ OBOWIĄZKAMI

Podział możecie przeprowadzić dowolnie, biorąc pod uwagę, że na ogół potrzebni są:

- sekretarz redakcji - osoba, które zbiera wszystko,

przekazuje informacje, pilnuje harmonogramu.

- pisarz/pisarka - która może na każdym etapie swojej pracy konsultować się z grupą.
- redaktor - osoba, która poprawia błędy językowe, stylistyczne, ortograficzne.
- ilustrator/ilustratorka - wykonuje okładkę i dwie-trzy ilustracje do tekstu.
- grafik - w tym przypadku osoba, która złączy tekst z ilustracjami i tak ułoży na stronach, by było estetycznie i czytelnie.

TWORZYMY HARMONOGRAM

Spotkań, etapów pracy, zakończenia działań.

PISZEMY BAJKĘ

Pamiętamy o tym, że bajka, poza podanym schematem powinna mieć:

- wstęp, rozwinięcie, zakończenie.
- podział na akapity.
- język dopasowany do odbiorcy i do gatunku.

DZIELIMY SIĘ SWOJĄ PRACĄ

Łączymy tekst i ilustracje w całość, zapisujemy i przekazujemy do naszych odbiorców, można dołożyć dedykację.

5 EDUKACJA CZYTELNICZA

Nagrywamy audiobook

Przedmiot/program CEO: język polski / PoczytajMy

Szacunkowy czas wykonania: 3 godziny

POZIOM EDUKACYJNY

VII-VIII klasa szkoły podstawowej,
szkoły ponadpodstawowe

CELE DLA UCZNIÓW I UCZENNIC

- Przystosowanie tekstu literackiego do potrzeb nagrania.
- Nagranie audiobooka dla młodszych dzieci.

KRYTERIUM SUKCESU DLA UCZNIÓW I UCZENNIC

- Dostosowuję tekst literacki do potrzeb nagrania audiobooka.
- Odgrywam rolę w audiobooku lub współtworzę technicznie jego powstanie.

CELE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Język polski

szkoła podstawowa

Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstów mówionych, doskonalenie dykcji i operowania głosem.

szkoła ponadpodstawowa

Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań poprzez udział w różnych formach aktywności intelektualnej i twórczej.

KRÓTKI OPIS

Wspólnie ustalcie, jaki tekst literacki najbardziej Wam odpowiada. Możecie skorzystać ze strony Wolne Lektury, będziecie mieć wtedy pewność, że tekst nie jest objęty prawami uniemożliwiającymi twórcze przekształcenia. Przed spotkaniem przygotujcie swoje propozycje i przedyskutujcie je.

Tekst powinien być:

- dostosowany do odbiorcy - dzieci w wieku 4-10 lat.
- odpowiedniej długości - zajmujący ok 10 min głośnego czytania.
- łatwy do adaptacji - możliwości czytania z podziałem na role, efektami dźwiękowymi itd.

DZIELICIE SIĘ ROLAMI

W grupie powinny znaleźć się osoby:

- zajmujące się kwestiami technicznymi - wyborem narzędzia do nagrania, przebiegiem nagrania, zgraniem na dysk i udostępnieniem nagrania.
- adaptujące tekst - zaznaczające jakim tonem przeczytać, jakich i gdzie efektów dźwiękowych użyć, co zaakcentować.
- odgrywające - głosem i dźwiękiem

USTALACIE HARMONOGRAM

Dni i godziny, kiedy możecie spotkać się na próby i na nagranie. Przypominacie sobie nawzajem i sami pilnujecie tych dat.

ROBICIE PRÓBY

Przed ostatecznym nagraniem sprawdźcie czy na pewno dobrze wszystko ustawiliście, poza próbami tekstu zróbcie osobną próbę techniczną - nagrajcie fragment i sprawdźcie, czy jest to jakość, która Wam odpowiada.

NAGRYWACIE

Audiobook, słuchowisko albo przedstawienie dźwiękowe. Bez względu jak to nazwiecie, włożcie w to serce.

DZIELICIE SIĘ EFEKTAMI

Udostępnijcie swoje nagranie w ośrodku, może będziecie zechcecie się nim pochwalić na stronie internetowej?

6

EDUKACJA CZYTELNICZA *Moja wymarzona okolica*

Przedmiot/program CEO:
wiedza o społeczeństwie / PoczytajMy o Domach

Szacunkowy czas wykonania: 3 godziny

POZIOM EDUKACYJNY

VII-VIII klasa szkoły podstawowej,
szkoły ponadpodstawowe

CELE DLA UCZNIÓW I UCZENNIC

- Analiza najbliższego otoczenia pod kątem zrównoważonego mieszkalnictwa.
- Przedstawienie propozycji zmian swojej okolicy.

KRYTERIUM SUKCESU DLA UCZNIÓW I UCZENNIC

- Wymieniam 3 argumenty za tym, że moja okolica jest zrównoważona pod kątem mieszkalnictwa i 3 argumenty przeciwko temu.
- Proponuję co najmniej 3 zmiany możliwe do przeprowadzenia w okolicy, by była ona bardziej zrównoważona pod kątem mieszkalnictwa.
- Przedstawiam swoje propozycje w formie pisemnej, graficznej lub przestrzennej.

CELE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

szkoła podstawowa

Uczeń rozpoznaje problemy społeczne swojej społeczności lokalnej (np. wynikające z sytuacji demograficznej, gospodarczej, infrastrukturalnej); formułuje sądy dotyczące tych problemów.

szkoła ponadpodstawowa

Uczeń diagnozuje problemy społeczno-polityczne na poziomie lokalnym, państwowym, europejskim i globalnym oraz ocenia wybrane rozwiązania tych problemów i diagnozuje możliwość własnego wpływu na ich rozwiązanie;

OPIS DZIAŁAŃ

Dowiedz się, czym jest zrównoważone mieszkalnictwo. Czy wiesz, czym jest zrównoważone miasto (albo miasteczko, albo wieś)? To takie miejsce, gdzie wszystkim żyje się dobrze i niczego nie brakuje. To wcale nie znaczy, że okolica musi być bogata, są na świecie nawet bardzo skromne miejscowości, o których możemy powiedzieć, że są zrównoważone. Można w nich znaleźć pracę, szkołę, miejsce do odpoczynku, zakupów, zabawy. Punkty usługowe, parki i wszystko to, co jest nam potrzebne, by żyło się nam dobrze. W dodatku nam, czyli wszystkim – także osobom starszym, niepełnosprawnym czy cudzoziemcom.

W takiej miejscowości wszystkie grupy mają równe szanse na rozwój. Dbą się o środowisko naturalne. Każdy ma dostęp do mieszkania i rozwiązane zostają problemy osób w kryzysie bezdomności. Mieszkańcy i mieszkanki wspólnie decydują, co jest im potrzebne, nie czekają, aż rządzący zdecydują za nich. Po drogach można poruszać się bezpiecznie. Transport publiczny (autobusy, tramwaje itd.) jest dostępny. Działa wiele lokalnych przedsiębiorstw, które wspierają się nawzajem korzystając ze swoich produktów.

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ) założyła, że do 2030 roku, już za 10 lat, liczba takich miejscowości zwięźszy się i staną się one wzorem tego, jak rozwijać miasta i wsie na całym świecie.

● Jeśli jesteś w szkole podstawowej:

– na podstawie powyższego tekstu wypisz 3 argumenty przemawiające za tym, że okolica (np. gmina), w której mieszkasz jest zrównoważona pod kątem mieszkalnictwa

● Jeśli jesteś w szkole ponadpodstawowej:

– znajdź na stronie ONZ informacje na temat celów zrównoważonego rozwoju na rok 2030. Jakie dokładnie zadania stawia ONZ w celu Zrównoważone miasta i społeczeństwa? Przeanalizuj problemy i zalety swojej gminy pod tym kątem. Podaj 3 argumenty za

tym, że twoja gmina spełnia niektóre z tych zadań - wymień je.

BADANIE

Rozłóż mapę swojej okolicy lub wyświetl ją w internecie. Zaznacz obszar, którym chcesz dokładniej się zajmować, może to być teren gminy, wsi, miasteczka lub osiedla. Sprawdź w internecie ile mieszkańców mieszka na tym terenie.

Pomyśl o tym obszarze pod kątem swoich potrzeb - dostępu do szkoły, zajęć pozalekcyjnych, obiektów sportowych, skate parku, kina lub innych miejsc, które są dla ciebie ważne. Zaznacz na mapie miejsca, które istnieją i wypisz te, których brakuje.

Spójrz na swoją okolicę oczami innych. Przeanalizuj miejsce pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych (w tym niepełnosprawnych dzieci i uczniów), rodziców z dziećmi, lokalnych przedsiębiorców, osób dojeżdżających do pracy lub szkół, cudzoziemców, osób starszych. Które ich potrzeby są spełnione (np. dostęp do żłobków, częste i dostępne autobusy, podjazdy, mieszkania komunalne itd.), a które nie. Tak jak w punkcie drugim zaznacz te, które istnieją i wypisz brakujące.

Spójrz na obie listy obiektów brakujących. Wybierz co najmniej 3 obiekty, które powinny w twojej okolicy powstać lub zostać zmienione.

Przestaw swoje wnioski i propozycje w jednej z wybranych form:

- Wypracowania lub eseju.
- Listu do rady gminy z prośbą o informację, czy i jak planują rozwiązać ten problem lub propozycją rozwiązania.
- Pracy plastycznej - mapy *wymarzonej okolicy* wraz z czytelnymi podpisami.
- Makiety z dowolnych materiałów lub typu minecraft z czytelnymi podpisami.

Przesłane prace i zdjęcia makiet wyślijcie w dwa miejsca:

1. Do rady gminy (lub kilku rad, jeśli jesteście z różnych gmin).
2. Do nauczycieli klas 0-3 z waszej okolicy (do dyrekcji placówek lub z pomocą swoich nauczycieli). Napiszcie do nich krótki list - zachęćcie dzieci, by zrobiły rysunki lub inne prace plastyczne przedstawiające ich *wymarzoną okolicę* i przesyłały zdjęcia swoich prac (załóżcie w tym celu osobne konto mejlowe i podajcie datę, do kiedy można nadsyłać prace).

Z prac swoich i dzieci zróbcie internetową galerię np. na stronie szkoły. Informacje o projekcie i potrzebach zmian prześlijcie do rady gminy i/lub lokalnych mediów.

Scenariusze powstały w ramach programu PoczytajMY
www.poczytajmy.ceo.org.pl

Oby Młodzież! to ogólnopolski program edukacyjny skierowany do młodzieży ze Szkół Branżowych, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii i Centrów Kształcenia Ustawicznego. Uczestnicy mają możliwość przeprowadzania projektu w ramach jednej z czterech ścieżek - programów, które są z sukcesem prowadzone od wielu lat w CEO: Młodzi w Akcji, Młodzi Przedsiębiorczy, Klimat to Temat, Sztuka Zaangażowania.

Celem programu jest podnoszenie jakości edukacji obywatelskiej oraz kształtowanie kompetencji społecznych i obywatelskich poprzez, stwarzanie przestrzeni doświadczenia efektywnej i satysfakcjonującej współpracy młodzieży.

Program Oby Młodzież! jest prowadzony przez Centrum Edukacji Obywatelskiej w partnerstwie z Credit Suisse EMEA Foundation.

www.obymlodziej.ceo.org.pl

